

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького
національного аграрного
університету

В. А. Мазур

« 20 » *серпня* 2021р.

ВИСНОВОК

Вінницького національного аграрного університету про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Вугляра Василя Сергійовича на тему:

«Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

ВИТЯГ

з протоколу №1 від 20 серпня 2021 року

засідання міжкафедрального семінару

з попереднього розгляду дисертацій факультету

технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії

ПРИСУТНІ

Члени міжкафедрального семінару:

- *співробітники кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин:*

Р.А. Чудак – доктор сільськогосподарських наук, професор, голова міжкафедрального семінару; В.М. Ушаков – кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії, заступник голови міжкафедрального семінару; Ю.М. Побережець – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, секретар фахового семінару; О.С. Яремчук – доктор сільськогосподарських наук, професор; Г.І. Лютка - кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри, вчений секретар Вченої ради ВНАУ; Л.В. Казьмірук – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Т.В. Поліщук – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Р.Л. Варпіховський – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач.

- *співробітники кафедри технології виробництва продуктів тваринництва:*

М.Ф. Кулик – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу виробництва і використання кормів Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН, член-кореспондент НААН; В.П. Кучерявий -

доктор сільськогосподарських наук, професор, директор ВСП «Чернятинський фаховий коледж ВНАУ»; Г.М. Огороднічук - кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи; О.П. Разанова - кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з наукової роботи; О.І. Скоромна - кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Т.Л. Голубенко - кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

- співробітники кафедри харчових технологій та мікробіології:

Т.В. Фаріонік - кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри.

Всього 15 із 16 членів міжкафедрального семінару.

Засідання семінару відкрив голова міжкафедрального семінару, доктор сільськогосподарських наук, професор Р. А. Чудак.

Секретарем на засіданні міжкафедрального семінару призначено кандидата сільськогосподарських наук, доцента кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Ю. М. Побережець.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Вугляра В.С. про основні положення дисертаційної роботи на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки», науковий керівник: К.М. Сироватко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів, найбільш суттєві наукові та практичні результати дослідження.

Запитання по темі дисертації ставили:

1. Кучерявий В. П. д.с.-г.н, професор:

1. Який склад та механізм впливу досліджуваної кормової добавки?

Відповідь:

Сутність згодовування кормової добавки полягає в безпосередній дії на шлунково-кишковий тракт, а саме сприяє відновленню епітелію й регенерації сполучної тканини, активізує ріст і розвиток ретикулоендотеліального шару, який представляє собою бар'єр від патогенних організмів, підтримує детоксикацію і прискорення біологічних процесів. Крім цього, добавка відновлює гомеостаз організму. Завдяки фітонцидам, відбувається гальмування розвитку хвороботворних бактерій і грибів, що й знижує ризик інфекцій. До складу досліджуваної БВМД «Ефіпрот» входили продукти переробки рослин та спецій (ефірні олії).

2. Для чого вивчали дію добавки на шлунок та кишечник, якщо досліджувалась продуктивність тварин?

Відповідь:

Вивчали вплив кормової добавки на шлунок та кишечник для глибшого вивчення досліджуваної добавки, тому що БВМД «Ефіпрот» поліпшує дію шлунково-кишкового тракту, чим сприяє підвищенню продуктивності тварин.

3. Де і як проводилися дослід по перетравності?

Відповідь:

Дослід по перетравності проводили у ДП "ДГ "Корделівське" ІК НААН" Вінницька обл., Калинівський р-н, село Корделівка. Для досліду з

вивчення перетравності поживних речовин кормів підбирають по 3 тварини-аналоги з кожної групи. Свиней утримували окремо в індивідуальних станках. Зрівняльний період тривав 3 доби, основний період – 5 діб. Зважували тварин до постановки на дослід і після. Тваринам контрольної групи згодовували основний раціон та дослідним додатково до основного раціону додавали кормову добавку та відбирали зразки калових мас та сечі.

4. Як відбирали зразки крові у тварин?

Відповідь:

Для визначення морфологічних та біохімічних показників крові було здійснено контрольний забір крові дослідних тварин в останній день основного досліду. Зразки крові відбирали вранці до годівлі з вушної вени у 3-х тварин з кожної групи.

5. Яким чином досліджували шлунок?

Відповідь:

Для дослідження шлунок відпрепарували, звільнили від вмісту, вимірювали довжину й зважували. Відібрані зразки кардіальної, фундальної та пілоричної зон шлунка, а також голодної (порожньої) та ободової кишок фіксували в 10-відсотковому розчині формаліну. Дослідження товщини стінки слизової та серозно-м'язової оболонок проводили за допомогою стереоскопічного мікроскопа МБС-9, користуючись лінійкою окуляр-мікрометра.

6. Де проводили виробничу перевірку? Коли саме проводили основний дослід та виробничу перевірку?

Виробничу перевірку та основний дослід проводили в ДП "ДГ "Корделівське" ІК НААН" Вінницька обл., Калинівський р-н, село Корделівка. Основний дослід тривав з грудня 2017 року по квітень 2018 року. Виробнича перевірка відбувалася з грудня 2018 по квітень 2019.

2. Скоромна О. І., к.с-г.н, доцент:

1. Які досліджували показники якості м'яса?

Відповідь:

Під час вивчення впливу БВМД «Ефіпрот» на якість м'яса свиней вивчали такі показники: загальна волога, суха речовина, протеїн, жир та інші. У результаті досліджень встановлено поліпшення показників якості м'яса за рахунок збільшення сухої речовини й білку та зменшення кількості жиру в зразках дослідних груп, які споживали досліджувану кормову добавку.

3. Кулик М. Ф., д. с-г.н, професор:

1. Яка кількість азоту відкладалася в організмі тварин контрольної та дослідних груп?

Відповідь:

Під час балансового досліду виявлено, що в тілі тварин контрольної групи відкладалось 24 г азоту, а в 2-й та 3-й групах відзначалась тенденція до збільшення відповідно 26 г та 27 г.

4. Ушаков В. М., к.вет.н, доцент:

1. Чому, на Вашу думку, кількість лейкоцитів у 3-й групі більша, ніж у контрольній?

Відповідь:

Кількість лейкоцитів у 3-й групі вірогідно збільшується порівняно з контрольною групою, можливо, це пов'язано зі збільшенням дози кормової добавки. Однак усі гематологічні показники знаходяться в межах фізіологічних норм.

2. Яке збільшення рівня гемоглобіну відбувається? Обґрунтуйте.

Відповідь:

Встановлено, що у 2-й та 3-й дослідних групах свиней, які споживали досліджувану кормову добавку відбувається достовірне збільшення гемоглобіну. На мою думку, це пов'язано з посиленням обмінних процесів у організмі тварин.

5. Разанова О. П., к.с-г.н, доцент:

1. Які компоненти входили до складу раціону?

Відповідь:

Основними компонентами раціону було зерно пшениці та ячменю.

2. Що входило до складу досліджуваної БВМД?

Відповідь:

Досліджувана БВМД була спеціально розроблена для двокомпонентного раціону. Кормова добавка БВМД «Ефіпрот» містила продукти переробки рослин та спецій (ефірні олії).

3. Яким чином вводили БВМД «Ефіпрот» до раціону?

Відповідь:

БВМД «Ефіпрот» додавали до корму в сухому вигляді. Для практичного застосування БВМД «Ефіпрот» розроблені технічні умови: ТУ У 10.9-00497236-001:2018.

4. Чому використовували саме такі дози досліджуваного БВМД: 150 г/т, 200 г/т та 400 г/т корму?

Відповідь:

Під час досліду підбирали саме такі дози кормової добавки для визначення оптимальної та ефективної дози для збільшення продуктивності тварин.

5. Чому основний дослід тривав 142 доби, а виробнича перевірка – 153 доби?

Відповідь:

У господарстві, де проводили виробничу перевірку свиней вирощують саме до 153-добового віку.

6. Поліщук Т. В., к.с-г.н, доцент:

*1. Як ви поясните критерій вірогідності: *, **, ***?*

Відповідь:

Біометричну обробку отриманих цифрових даних, одержаних у ході проведення досліджень, були біометрично оброблені на основі методики М.О. Плохинського на ПК. Статистичний критерій - це вирішальне правило, що забезпечує математично обґрунтоване прийняття істинної і відхилення помилкової гіпотези. Одна зірочка означає, що це низький рівень статистичної значущості 5%-й рівень (* $P < 0,05$), дві зірочки - достатній 1%-й

рівень (** $P < 0,01$) і три зірочки - вищий 0,1%-й рівень (** $P < 0,001$).

7. Огороднічук Г. М., к.с-г.н, доцент:

1. Поясніть, за рахунок чого збільшується приріст свиней: за рахунок кормової добавки чи поживних речовин у раціоні?

Відповідь:

Основний раціон у свиней контрольної та дослідних груп був однаковий, проте прирости були більші у 2-й та 3-й групах свиней, які додатково до раціону споживали БВМД «Ефіпрот». Тому збільшення приростів пов'язуємо саме з використанням кормової добавки.

2. Які ваги використовувалися при зважуванні свиней?

Відповідь:

Для визначення живої маси та приростів свиней проводили зважування та використовували електронні ваги з метою зменшення похибки та більш точних результатів.

3. Чому визначали вплив кормової добавки на показники саме дванадцятипалої кишки?

Відповідь:

Нами було досліджено шлунково-кишковий тракт свиней. Дванадцятипала кишка – це початок роботи кишкової системи і перший відділ тонкої кишки. У ході забою визначали показники дванадцятипалої кишки у зв'язку з тим, що саме там відбувається основний гідроліз поживних речовин корму.

8. Фаріонік Т. В., к.вет.н., доцент:

1. Який метод забою використовували?

Відповідь:

Контрольний забій було проведено в умовах ТОВ «Літинський м'ясокомбінат» Вінницька обл., Літинський район, селище міського типу Літин. Перед забоем тварин оглушували електричним струмом спеціальним електрошокером для забою свиней.

2. Як рахували забійний вихід?

Відповідь:

Забійний вихід визначали за формулою: відношення забійної маси туші до передзабійної живої маси тварин, виражене у відсотках.

9. Казьмірук Л. В., к.с-г.н, доцент:

1. На якій породі свиней ви проводили дослідження?

Відповідь:

Дослідження проводилися на молодняку свиней великої білої породи.

2. Як ви визначали середньодобовий приріст свиней?

Відповідь:

За результатами зважування визначали прирости свиней. Середньодобовий приріст визначали за формулою: відношення абсолютного приросту на термін вирощування та помножено на 100, виражено у грамах або кілограмах.

10. Чудак Р. А., д.с.-г.н, професор:

1. Ви визначали показники крові. Яка роль еозинофілів у організмі

тварин?

Відповідь:

Еозинофіли це гранулярні лейкоцити. Відсотковий вміст еозинофілів у крові збільшується при запаленнях, алергічних станах та паразитарних інвазіях. Тому це є важливий показник крові.

2. З якою метою визначали базофіли в кров?

Відповідь:

Базофіли відіграють роль алергічних маркерів, викликаючи реакцію організму на алергени й алергічні виявлення різних захворювань. Спонтанне підвищення базофілів у крові завжди має причину, наприклад, хронічний стрес, вживання продукту, який погано засвоюється організмом або щонебудь подібне. Таким чином, можна визначити реакцію організму на новий кормовий фактор.

3. Діюча речовина вашої добавки?

Відповідь:

Діючою речовиною кормової добавки є капсацеїн, що входить до складу перцю гіркокого, який подразнює слизову оболонку шлунково-кишкового тракту та сприяє активному виділенню травних соків, перетравленню поживних речовин та їх засвоєння.

4. Як пояснити збільшення товщини стінки шлунка?

Відповідь:

Товщина стінки шлунка збільшується в результаті адаптивної реакції шлунково-кишкового тракту у відповідь на використання кормової добавки.

11. Побережець Ю. М., к.с-г.н, доцент:

1. Про що свідчить зменшення загальної вологи у м'ясі?

Відповідь:

Під час визначення якісних показників м'яса визначали загальну вологість, яка вказує на кількість вологи в ньому. Зменшення кількості вологи пов'язано зі збільшенням сухої речовини в м'ясі.

2. Чи є публікації результатів досліджень у наукометричних базах?

Відповідь:

За результатами досліджень опубліковано 1 статтю в наукометричній базі Web of Science.

ВИСТУПИЛИ:

1.1. Рецензент: кандидат сільськогосподарських наук, доцент Побережець Юлія Миколаївна.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальному визначенні ефективності використання нової БВМД «Ефіпрот» з різними дозами ефірних олій у годівлі молодняку свиней, що вирощувався на м'ясо, її впливу на продуктивність, якість отриманої продукції, перетравність та засвоюваність поживних речовин корму в організмі тварин.

У ході виконання дисертаційної роботи отримано нові результати:

Позитивну динаміку росту молодняку свиней, про що свідчать

відповідні дані: фаза росту 15 – 35 кг – 612 і 643 г; 35 – 65 кг – 765 і 786 г та 65 - 110 кг – 914 і 947 г проти контрольної групи;

Збільшення показників забою свиней: збільшення забійної маси у двох дослідних групах на 4,82 – 8,37 кг, а також свою частку збільшив забійний вихід відповідно на 3,47 – 4,37% відносно контролю.

Покращення показників перетравності речовин корму: збільшився рівень перетравності сухої та органічної речовин у другій і третій дослідних групах на 1,44 ($P < 0,001$) і 2,01% ($P < 0,001$) та 0,77 ($P < 0,01$) – 1,45% ($P < 0,001$) порівняно до контрольного показника. Коефіцієнти перетравності протеїну у тварин обох дослідних груп був вищий на 4,02 ($P < 0,001$) – 5,57% ($P < 0,001$), а перетравність сирого жиру – у порівнянні з контролем на 5,75 ($P < 0,001$) – 3,1% ($P < 0,05$). Також спостерігається краща перетравність важкорозчинних вуглеводів на 4,19 ($P < 0,001$) – 14,9% ($P < 0,001$), відносно контрольного показника, а також коефіцієнт перетравності сирої золи та БЕР збільшився на 2,47 ($P < 0,001$) – 3,97% ($p < 0,001$) та 3,76 ($P < 0,001$) – 5,07% ($P < 0,001$) відносно контролю.

Використання в годівлі молодняку свиней БВМД «Ефіпрот» з ефірними оліями впливає на збільшення показників маси туші, кількості та виходу м'язової тканини в них, без вірогідних змін жирової та кісткової тканин. Досліджувана БВМД зумовлює збільшення показників товщини підшкірного шпику дослідних груп тварин в різних анатомічних частинах туш забитих свиней на 10,04 – 13,17% у другій та третій групах. Спостерігається тенденція до збільшення його товщини у другій та третій групах на шиї 18,79 – 7,29%, крижах 18,03 – 40%, показники у холці були вищими на 9,43% у другій та на попереку 23,67% у третій групі в порівнянні з контролем.

Показники крові в дослідних свиней за споживання нової кормової добавки «Ефіпрот» з ефірними оліями в дозі 150 та 200 г на одну тонну комбікорму сприяє підвищенню вмісту в крові еритроцитів, тромбоцитів, гемоглобіну та кольорового показника; вмісту лейкоцитів, а також БВМД «Ефіпрот» має позитивний вплив на збільшення вмісту в крові загального білка, альбумінів та глюкози і суттєво не впливає на кількість кальцію, фосфору та заліза.

Обґрунтованість та вірогідність наукових результатів забезпечується науково-обґрунтованою постановкою завдань, застосуванням відповідних досліджень: зоотехнічних (проведення дослідів на тваринах), фізіологічних (балансовані дослідження крові), хімічних (зоохіманаліз кормів і виділення тварин), статистичних (біометричні матеріали), аналітичних (огляд літератури, узагальнення результатів досліджень) та виробнича перевірка.

Значення результатів для науки та практики полягає в обґрунтуванні доцільності використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней за вирощування на м'ясо. Застосування її в раціонах молодняку в дозі 200 г/т комбікорму у виробничих умовах підвищує середньодобові прирости тварин на 49 г, або на 7,59% за 153-добовий період вирощування; забезпечує отримання додаткового приросту 1 голови в дослідній групі за період

виробничої перевірки на 7,49 кг.

Чистий прибуток по досліджуваній групі до контрольної групи за період виробничої перевірки становить 49866 грн, або 474,91 грн на голову.

Одержані дані свідчать про високу віддачу при використанні в годівлі молодняку свиней БВМД «Ефіпрот»: на вкладену гривню одержується 3,47 грн. прибутку, рівень рентабельності становить 30,6% в контрольній і 45,2% в дослідній групах.

Для практичного застосування БВМД «Ефіпрот» розроблені технічні умови: ТУ У 10.9-00497236-001:2018.

Основні наукові результати за темою дисертації використовуються також у навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету при викладанні окремих частин навчальних дисциплін.

За темою дисертаційної роботи опубліковано 8 наукових праць у фахових наукових виданнях України та інших держав, зокрема: 1 – у наукометричних базах Web of Science, 3 – у міжнародному науковому виданні, 4 – у наукових фахових виданнях України. Всього за матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 8 наукових праць загальним обсягом 4,85 др. арк. (власний доробок автора 3,79 др. арк.), у тому числі 5 у фахових виданнях.

У цілому дисертація написана з дотриманням чинних вимог, має цілісну структуру і є завершеним науковим дослідженням. Проте, не всі положення дисертації є беззаперечними, деякі питання потребують уточнення та додаткової аргументації, а саме:

- виправити орфографічні помилки на сторінках: 15, 16, 21, 39, 43, 69, 82, 94;

- у підрозділі 1.1. необхідно додати опис сучасних наукових досліджень за темою дисертації та скоротити історію про «Годівлю тварин»;

- відредагувати таблиці у розділі 3 на сторінках: 67, 69, 73, 77, 83;

- у розділ 2: «Матеріал і методика досліджень» додати склад досліджуваної добавки та механізм дії;

- висновки конкретизувати.

Указані зауваження відображають власну наукову позицію рецензента і не заперечують можливості авторського бачення шляхів вирішення завдань дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» має високий теоретичний, методичний та практичний рівень, логічне представлення матеріалу, наукову новизну та науково-практичне значення.

Висновки повністю відповідають сформульованим завданням та змісту наукової роботи та впливають з її основних положень.

Робота також містить акти впровадження результатів дисертаційного дослідження у виробництво та навчальний процес Вінницького національного аграрного університету.

Дисертація відповідає спеціальності 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва та вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Тимчасового

порядку присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167. Загалом дисертаційне дослідження здійснено на високому науково-теоретичному рівні та експериментальному рівні. Дослідження є особистою авторською роботою, цілісною і завершеною згідно з поставленою метою та визначеними задачами. Зміст та основні результати дослідження відображені в опублікованих роботах з достатньою повнотою.

Зміст рецензованого дослідження свідчить, що дисертаційна робота може бути допущена до розгляду на засіданні фахового семінару після усунення недоліків або надання обґрунтованих пояснень авторських позицій стосовно критичних зауважень як така, що відповідає Постанові Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

1.2. Рецензент: доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу виробництва і використання кормів Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН, член-кореспондент НААН – Кулик Михайло Федорович.

Наукова цінність роботи полягає в визначенні ефективності використання нової БВМД «Ефіпрот» з ефірними оліями у годівлі молодняку свиней, що вирощувались на м'ясо, її впливу на продуктивність, якість отриманої продукції, перетравність та засвоюваність поживних речовин корму в організмі тварин.

За результатами проведених досліджень було доведено позитивну дію згодовування БВМД «Ефіпрот» у кількості 200 г/т у порівнянні з контрольним показником та одержані нижчі показники з дозою ефірних олій 150 г/т комбікорму, при цьому спостерігалось покращення перетравності поживних речовин раціону, засвоєння азоту, кальцію і фосфору, у результаті чого підвищились середньодобові прирости молодняку свиней у період фази 65 - 110 кг – 914 і 947 г; за фази 35 - 65 кг – 765 і 786 г; за фази годівлі 15 – 35 кг – 612 і 643 г.

Також спостерігалась тенденція до збільшення забійної маси у двох дослідних групах на 4,82 – 8,37 кг, а також свою частку збільшив забійний вихід відповідно на 3,47 – 4,37 % відносно контролю. У період дослідження не встановлено негативного впливу на фізико-хімічні показники м'язової тканини та стан крові.

У виробничих умовах згодовуваний кормовий фактор порівняно з традиційною системою годівлею (БВМД без ефірних олій) отримав кращий показник продуктивності на 7,59%.

Обґрунтованість та вірогідність наукових результатів забезпечується науково-обґрунтованою постановкою завдань, застосуванням відповідних досліджень: зоотехнічних (проведення дослідів на тваринах), фізіологічних (балансовані досліді, дослідження крові), хімічних (зоохіманаліз кормів і виділення тварин), статистичні (біометричні матеріали), аналітичних (огляд літератури, узагальнення результатів досліджень) та виробнича перевірка.

Значення результатів для науки та практики полягає в доцільності згодовування БВМД «Ефіпрот» для молодняку свиней із дозою 200 г/т комбікорму у виробничих умовах, при цьому прослідковується тенденція до збільшення середньодобових приростів тварин на 49 г, або на 7,59% за відповідний 153-добовий період вирощування; також згодовування нового кормового фактору для молодняку свиней забезпечує отримання додаткового приросту 1 голови в дослідній групі проти контрольного показника на 7,49 кг.

Вартість додаткового приросту 1 гол. у дослідній групі (в закупівельних цінах 2018 р.) становить 544,11 грн. Чистий прибуток по досліджуваній групі до контрольної групи за період виробничої перевірки становить 49866 грн, або 474,91 грн на голову.

Одержані дані свідчать про високу віддачу при використанні в годівлі молодняку свиней БВМД «Ефіпрот»: на вкладену гривню одержується 3,47 грн. прибутку, рівень рентабельності становить 30,6% в контрольній і 45,2% в дослідній групах.

Доцільним є для практичного застосування розроблений і впроваджений БВМД «Ефіпрот», зокрема аспірантом розроблені технічні умови: ТУ У 10.9-00497236-001:2018. Також дисертант основні наукові результати за темою дисертації впровадив у навчальний процес Вінницького національного аграрного університету, про що свідчить відповідна довідка.

За темою дисертаційної роботи опубліковано 8 наукових праць у фахових наукових виданнях України та інших держав, зокрема: 1 – у наукометричних базах Web of Science, 4 – у наукових фахових виданнях України, 3 – у міжнародному науковому виданні.

Дисертація Вугляра В.С. за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 зі змінами та доповненнями, має цілісну структуру і є завершеним науковим дослідженням. Проте є незначні недоліки дисертації, які потребують уточнення та додаткової аргументації, а саме:

- у підрозділі 3.5. Перетравність поживних речовин корму наведено дані щодо використання під час балансових дослідів у годівлі молодняку свиней БВМД «Ефіпрот» - фінішер з рекомендованою кількістю ефірних олій 150 та 200 г/т комбікорму, які зумовлюють позитивний баланс азоту в тілі тварин і збільшення відкладення його на 9,5-11,81%. Для повноти вивчення перетравності поживних речовин корму під час балансових досліджень потрібно було визначити обмін кальцію та фосфору. Хоча це не є суттєвим недоліком роботи.

- також у підрозділі 3.7. Економічна оцінка використання БВМД «Ефіпрот» в годівлі молодняку свиней не вказано розрахунок економічної доцільності застосування досліджуваних доз ефірних олій, що є суттєвим недоліком.

Відсоток запозичень з інших джерел, що представлені у дисертаційній роботі.

Результат перевірки роботи на наявність текстових запозичень, наукових результатів та матеріалів інших авторів без посилання на джерела,

дає підстави зробити висновок, що їх наявність відповідає встановленим вимогам. Зокрема, унікальність тексту за даними перевірки, доступної для безкоштовного використання системи antiplagiat (AntiPlagiarism.net), складає 99%.

Дисертаційна робота на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» має високий теоретичний, методичний та практичний рівень, логічне представлення матеріалу, наукову новизну та науково-практичне значення.

Висновки повністю відповідають сформульованим завданням та змісту наукової роботи та впливають з її основних положень.

Робота також містить акти впровадження результатів дисертаційного дослідження у виробництво та навчальний процес Вінницького національного аграрного університету.

Дисертація відповідає спеціальності 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва та вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167. Загалом дисертаційне дослідження здійснено на високому науково-теоретичному та експериментальному рівні. Дослідження є особистою авторською роботою, цілісною і завершеною згідно з поставленою метою та визначеними завданнями. Зміст та основні результати дослідження відображені в опублікованих роботах з достатньою повнотою.

Зміст рецензованого дослідження свідчить, що дисертаційна робота може бути допущена до розгляду на засіданні фахового семінару після усунення недоліків або надання обґрунтованих пояснень авторських позицій стосовно критичних зауважень як така, що відповідає п. 9, 10, 11, 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

1.3. Аспірант: Вугляр Василь Сергійович.

Погодився із зауваженнями рецензентів та наголосив про їх врахування на момент проведення засідання фахового семінару, зокрема:

- Щодо включення до огляду літератури сучасних наукових досліджень з вивчення використання кормових добавок природнього походження у годівлі тварин.

- Виправлення орфографічних помилок у тексті дисертації та редагування таблиць.

- Щодо більш чіткого та конкретного подання висновків.

- При написанні розділу 2 «Матеріал і методика досліджень» подати більш детальний опис та склад досліджуваної добавки та механізм впливу її на організм тварин.

- Щодо балансування раціонів для молодняку свиней.

- Щодо написання у підрозділі 3.7. «Економічна оцінка використання БВМД «Ефіпрот» в годівлі молодняку свиней» розрахунку економічної доцільності застосування досліджуваних доз ефірних олій.

1.4. Науковий керівник: кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Сироватко Катерина Максимівна

Метою дослідження є вивчення продуктивності, перетравності поживних речовин раціону, обміну речовин та якості м'яса свиней при згодовуванні БВМД.

У дисертаційній роботі виконано такі завдання:

- розробити склад БВМД «Ефіпрот» для використання в годівлі молодняку при вирощуванні на м'ясо;
- вивчити продуктивність молодняку свиней;
- провести контрольний забій і визначити показники забою свиней;
- провести дослідження перетравності поживних речовин та балансу азоту;
- визначити морфологічний склад туш і фізико-хімічні показники якості свинини;
- дослідити гематологічні показники тварин;
- провести виробничу перевірку згодовування БВМД «Ефіпрот» молодняку свиней;
- розрахувати економічну ефективність використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней, що вирощується на м'ясо.

Відповідно до поставленої мети та завдань, спрямованих на її досягнення, побудований план роботи, який розкривається у вступі, чотирьох розділах та висновках дисертаційної роботи. Дисертація Вугляра В.С. за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 зі змінами та доповненнями.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні доцільності використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней за вирощування на м'ясо. Застосування її в раціонах молодняку в дозі 200 г/т комбікорму у виробничих умовах збільшує середньодобові прирости тварин на 49 г, або на 7,59%, проти контролю. За результатами проведених досліджень було доведено позитивну дію згодовування БВМД «Ефіпрот» у кількості 200 г/т у порівнянні з контрольним показником та одержані нижчі показники з дозою ефірних олій 150 г/т комбікорму, при цьому спостерігалось покращення перетравності поживних речовин раціону, засвоєння азоту, кальцію і фосфору, у результаті чого підвищились середньодобові прирости молодняку свиней у період фази 65 - 110 кг – 914 і 947 г; за фази 35 - 65 кг – 765 і 786 г; за фази годівлі 15 – 35 кг – 612 і 643 г.

Дисертаційна робота викладена на 124 сторінках комп'ютерного тексту, складається з вступу, основної частини (чотирьох розділів), висновків та пропозицій виробництву, списку використаних джерел із 149 найменування та додатків. Робота містить 30 таблиць. За темою дисертації опубліковано 8 наукових праць загальним обсягом 4,85 др. арк. (власний доробок автора 3,79 др. арк.), у тому числі 5 у фахових виданнях, що відповідає вимогам п. 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів

України від 06.03.2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертаційна робота аспіранта Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано проблему ефективного використання білково-вітамінно-мінеральної добавки в годівлі свиней та відповідає рівню, належному для присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва і може бути рекомендована до подальшого проходження і подання в разову спеціалізовану вчену раду за спеціальністю дисертації.

У ОБГОВОРЕННІ ДИСЕРТАЦІЇ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

В. П. Кучерявий, доктор сільськогосподарських наук, професор, директор ВСП «Чернятинський фаховий коледж ВНАУ».

Відзначив, що в цілому дисертація є завершеною науковою працею, у якій розв'язано проблему підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу сільських територій та відповідає рівню, належному для присудження здобувачеві наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Відмітив, що у ході дисертаційного дослідження Вугляр В. С. вирішив усі поставлені завдання та сформулював висновки. Зауважив, що елементи наукової новизни мають високий рівень та є актуальними. Експериментально та теоретично обґрунтовано використання доз БВМД «Ефіпрот» у годівлі свиней, проте необхідно більш детально охарактеризувати механізм дії кормової добавки. Досліджено продуктивність, перетравність поживних речовин раціону, обміну речовин та якість м'яса свиней за згодовування БВМД.

Наголосив, що наукова новизна, заявлена аспірантом, є об'єктивною, відповідає дійсності, завдання структуровані, мають відображення в практичному аспекті. Тому заявила позицію надати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації та рекомендовано для подальшого розгляду в спеціалізованій вченій раді.

О. І. Скоромна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва.

Наголосила, що робота є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо пошуку шляхів підвищення продуктивності свиней за рахунок білково-вітамінно-мінеральної добавки природнього походження.

У роботі здійснено розробку складу БВМД «Ефіпрот». Проведено дослідження перетравності поживних речовин та балансу азоту, кальцію і фосфору, однак більш логічно потрібно переходити від однієї таблиці до

іншої та глибше обґрунтовувати результати досліджень.

Підтримала пропозицію надати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дослідження та рекомендувати роботу для подальшого розгляду в спеціалізованій вченій раді.

Г. М. Огороднічук, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва.

Зауважила, що окреслені завдання й мета дослідження досить аргументовано розкриті в роздатковому матеріалі та доповіді аспіранта, однак презентацію потрібно відредагувати та висновки необхідно конкретизувати. Відмітила, що аспірант плідно попрацював над досліджуваною темою, про що свідчить достатня кількість наукових праць, опублікованих у наукових фахових виданнях.

Акцентувала, що проведено досить вагомі дослідження. Позитивним та актуальним є використання кормових добавок природнього походження. Спостерігається логічна послідовність та взаємозв'язок викладення матеріалу, автор володіє теоретичними та аналітичними складовими роботи.

Підтримано надати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації та рекомендовано для подальшого розгляду в спеціалізованій вченій раді.

О. П. Разанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва.

Відзначила актуальність теми дослідження й акцентувала увагу на значущості впровадження результатів досліджень, проте зауважила, що мету роботи потрібно подати більш глибше.

Наголосила про достатню кількість публікацій, насиченість роздаткового матеріалу аналітичними складовими.

Підтримала позицію щодо надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації та рекомендації її для подальшого розгляду в спеціалізованій вченій раді.

Р. А. Чудак, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ветеринарії, гігієни та розведення.

Відзначив позитивні сторони дисертаційного дослідження, її актуальність та вагомі напрацювання автора. Зауважив, що проведені дослідження прогресивні та актуальні. Вивчено вплив білково-вітамінно-мінеральної добавки природнього походження на продуктивність свиней, що є досить важливими дослідженнями.

Підтримано надати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та рекомендовано для подальшого розгляду у спеціалізованій вченій раді.

УХВАЛИЛИ:

Заслухавши і обговоривши дисертаційну роботу Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки », поданої для рекомендації до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 –

технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, фаховий семінар з попереднього розгляду дисертацій факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії Вінницького національного аграрного університету ухвалив такий висновок:

ВИСНОВОК

засідання фахового семінару з попереднього розгляду дисертацій факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії Вінницького національно аграрного університету за результатами попередньої експертизи дисертаційної роботи про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

1. Актуальність теми та її зв'язок з планами наукових робіт установи.

Головними чинниками, що зумовлюють реалізацію спадковості у тварин, є повноцінна годівля. Важливе значення при цьому має використання повнораціонних комбікормів з уведенням до них різних кормових добавок, що зумовлюють посилення гідролізу із засвоєнням поживних речовин та підтримання оптимального метаболізму в організмі підростаючих тварин. Над проблемою забезпечення населення високоякісною екологічно безпечною тваринницькою продукцією працюють вітчизняні та зарубіжні вчені. Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена необхідністю дослідження теоретичних і практичних питань, щодо підвищення продуктивності свиней за рахунок використання у їх годівлі біологічно активних кормових добавок природного походження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Практичну цінність, як і актуальність, підтверджує те, що основні положення та висновки роботи відображені у розділах звітів, підготовлених дисертантом за відповідними науково-дослідними темами Вінницького національного аграрного університету, зокрема, у межах науково-дослідних теми: '«Розробка та вивчення ефективності використання нових біологічно активних добавок на основі ензимів у годівлі сільськогосподарських тварин» Номер державної реєстрації 0117U00065, у межах якої автором обґрунтовано використання нової білково-вітамінно-мінеральної добавки «Ефіпрот» у годівлі свиней для підвищення їх продуктивності.

2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Метою дослідження є вивчення продуктивності, перетравності поживних речовин раціону, обміну речовин та якості м'яса свиней при згодовуванні БВМД.

Для досягнення зазначеної мети в роботі були поставлені та вирішені такі завдання:

- розробити склад БВМД «Ефіпрот» для використання в годівлі молодняку при вирощуванні на м'ясо;
- вивчити продуктивність молодняку свиней;
- провести контрольний забій і визначити показники забою свиней;
- провести дослідження перетравності поживних речовин та балансу азоту, кальцію і фосфору;
- визначити морфологічний склад туш і фізико-хімічні показники якості свинини;
- дослідити гематологічні показники тварин;
- провести виробничу перевірку згодовування БВМД «Ефіпрот» молодняку свиней;
- розрахувати економічну ефективність використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней, що вирощується на м'ясо.

3. Наукові положення, які розроблені особисто дисертантом, та їх наукова новизна.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження Вугляра В. С. полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальному визначенні ефективності використання нової БВМД «Ефіпрот» з ефірними оліями у годівлі молодняку свиней за вирощування на м'ясо, її впливу на продуктивність, якість отриманої продукції, перетравність та засвоюваність поживних речовин корму в організмі тварин.

Найбільш суттєві наукові результати дисертаційної роботи, що містять наукову новизну і характеризують особистий внесок автора, такі:

вперше:

- доведено позитивну дію згодовування БВМД «Ефіпрот» у кількості 200 г/т у порівнянні з контрольним показником, при цьому збільшились середньодобові прирости молодняку свиней у період фази 65 - 110 кг – 914 і 947 г; за фази 35 - 65 кг – 765 і 786 г; за фази годівлі 15 – 35 кг – 612 і 643 г.;
- встановлено підвищення перетравності поживних речовин, засвоєння азоту, кальцію і фосфору в свиней за додаткового згодовування БВМД «Ефіпрот»;
- досліджено позитивний вплив БВМД «Ефіпрот» на морфологічний склад туш і фізико-хімічні показники якості свинини;
- виявлено поліпшення забійних якостей та гематологічних показників свиней за дії БВМД;
- проведено виробничу перевірку згодовування БВМД «Ефіпрот» молодняку свиней;
- розраховано економічну ефективність використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі свиней та встановлено, що рівень рентабельності становить 30,6% в контрольній і 45,2% в дослідній групах;

удосконалено:

- використання оптимальних рівнів кормової добавки «Ефіпрот», що сприяє збільшенню інтенсивності росту та рентабельності виробництва продукції свинарства;
- ефективність використання корму в свиней за рахунок додаткового згодовування БВМД «Ефіпрот»;
набули подальшого розвитку:
- визначення структури та складу раціону з додаванням БВМД «Ефіпрот» на промисловій основі;
- визначення біохімічного складу м'яса свиней за згодовування кормової добавки «Ефіпрот» природного походження;
- розробка програми годівлі молодняку свиней на відгодівлі за використання у їх раціоні білково-вітамінно-мінеральної добавки.

4. Обґрунтованість та достовірність одержаних результатів дослідження.

Дисертаційна робота Вугляра В.С. має достатній для кандидатської дисертації теоретичний, методологічний та прикладний рівень, що підтверджується логічною побудовою, використанням сучасних методів досліджень, опрацюванням значного обсягу наукової літератури за темою досліджуваної тематики. Це надає дисертації обґрунтованості, а висновкам та пропозиціям – достовірності.

Достовірність результатів проведеного дисертаційного дослідження забезпечують: теоретичне та методологічне обґрунтування вихідних положень дослідження, відображених у коректно сформульованій меті й завданнях, які впливають з неї; застосування комплексу методів, адекватних об'єкту дослідження та поставленим завданням; кількісний і якісний аналіз статистичних даних; використанням сучасних зоотехнічних, фізіологічних, гематологічних, біохімічних, морфологічних та статистичних методів досліджень.

Наукові положення, висновки та рекомендації, наведені у дисертаційній роботі, обґрунтовані, логічно впливають із результатів власних досліджень. Одержані результати відповідають поставленим завданням.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, одержаних особисто дисертантом результатів наукового дослідження підтверджується їх апробацією на конференціях різного рівня та публікацією наукових праць у фахових виданнях, рекомендованих МОН України. Також про достатній рівень обґрунтованості та достовірності наукових положень та висновків свідчить їх підтвердження відповідними документами – актами впровадження про використання розробленого БВМД «Ефіпрот» у годівлі свиней на виробництві.

Вищевикладене дозволяє зробити висновок про всебічну обґрунтованість і достовірність представлених у дисертаційній роботі наукових положень та висновків, високий науковий рівень аспіранта.

5. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальному визначенні ефективності використання нової БВМД «Ефіпрот» з ефірними оліями у годівлі молодняку свиней за вирощування на м'ясо, її впливу на продуктивність, якість отриманої продукції, перетравність та засвоюваність поживних речовин корму в організмі тварин.

У дисертації автором:

на теоретичному рівні:

- розширено та поглиблено знання про роль БВМД для стимуляції продуктивності свиней;

- узагальнено та здійснено оцінку наявних наукових розробок стосовно підвищення ефективності використання генетичного потенціалу свиней;

- обґрунтовано теоретико-методологічні засади проведення досліджень;

- розкрито структуру та зміст потенціалу використання кормових добавок у годівлі тварин;

на практичному рівні:

- розроблено технічні умови: ТУ У 10.9-00497236-001:2018 для практичного застосування БВМД «Ефіпрот»;

- обґрунтування доцільності використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней за вирощування на м'ясо;

- доведено, що застосування БВМД «Ефіпрот» в раціонах молодняку в дозі 200 г/т комбікорму підвищує прирости та перетравність поживних речовин.

Отримані теоретичні та практичні результати проведеного Вугляра В. С. дослідження підтверджені відповідними довідками апробаційного характеру, що засвідчують впровадження наукових результатів у:

- акт виробничої перевірки результатів науково-дослідної роботи по використанню БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней; (від 30 листопада 2018 р.);

- акт про впровадження результатів науково-дослідних, дослідно-конструктивних та технологічних робіт (акт від 5 грудня 2018р);

- акт про результати використання БВМД «Ефіпрот» у годівлі молодняку свиней;

- основні наукові результати за темою дисертації використовуються також у навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету при викладанні окремих частин навчальних дисципліни «Годівля тварин і технологія тварин» (довідка № 01.1-60-1546 від 02.10.2020 р.).

6. Використання результатів роботи.

Результати дослідження та пропозиції автора, викладені у дисертаційній роботі, пройшли апробацію та прийняті до впровадження:

- Державним підприємством "ДГ "Корделівське" ІК НААН" Вінницька обл., Калинівський р-н, село Корделівка (акт від 05.12.21 р.).

Впроваджені автором розробки дозволяють максимально врахувати вимоги та потреби виробництва свинини на промисловій основі.

Основні наукові результати за темою дисертації використовуються також у навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету при викладанні окремих частин навчальної дисципліни «Годівля тварин і технологія тварин» (довідка № 01.1-60-1546 від 02.10.2020 р.).

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок в них автора.

За темою дисертації опубліковано 8 наукових праць, у тому числі 5 у фахових виданнях, що відповідають вимогам п. 11 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167 – 4,85 др. арк. (власний доробок автора 3,79 др. арк.).

Наукові праці, у яких опубліковано основні результати дисертаційної роботи:

Статті у наукометричних базах Web of Science

1. Syrovatko, K.M., & Vuhliar, V.S. The effect of additives with essential oils on the productivity of young pigs . *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2021. 12(1). P. 92-95. (0,78 друк. арк., особистий внесок – 0,39 друк. арк.).

Статті у фахових наукових виданнях України:

2. Вугляр В.С., Гуцол А.В., Сироватко К.М. Використання білково-вітамінно-мінеральних добавок у тваринництві. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія "Сільськогосподарські науки"*. 2018. Том 20. № 84. С. 154-160. (0,7 друк. арк., особистий внесок – 0,23 друк. арк.).

3. Вугляр В.С. Вплив згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки «Ефіпрот» на продуктивність молодняку свиней. *Аграрна наука та харчові технології*. 2018. Випуск 3(102). С. 188-194. (0,5 друк. арк.)

4. Вугляр В.С. Морфологічні показники шлунково-кишкового тракту молодняку свиней при згодовуванні БВМД «Ефіпрот». *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія "Сільськогосподарські науки"*. 2020. т 22. № 92. с. 71-75. (0,44 друк. арк.)

5. Вугляр В.С. Показники якості свинини при згодовуванні БВМД «Ефіпрот». *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. №2. 2020. с. 101-111. (0,51 друк. арк.)

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до складу Європейського Союзу:

6. Сироватко К.М., Вугляр В.С. Забійні показники свиней при згодовуванні БВМД «Ефіпрот» з ефірними оліями. *Slovak international scientific journal*. 2019. VOL.2. №29. P. 28-30. (0,4 друк. арк., особистий внесок – 0,2 друк. арк.)

7. Вугляр В.С. Використання лікарських рослин, які містять ефірні

олії у годівлі сільськогосподарських тварин. *Slovak international scientific journal*. 2020. VOL.2. №41. Р. 3-8. (0,78 друк. арк.).

8. **Вугляр В.С.** Продуктивність молодняку свиней за згодовування БВМД «Ефіпрот». *Slovak international scientific journal*. 2021. VOL.1. №49. Р. 8-12. (0,74 друк. арк.).

8. Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація Вугляра В.С. на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40. Дисертація написана діловою українською мовою з дотриманням наукового стилю викладення результатів проведених досліджень відповідно до встановлених вимог. Стиль викладення наукових положень і висновків забезпечує доступність сприйняття та осмислення матеріалів дослідження.

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

Дисертація відповідає спеціальності 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва та вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

10. Рекомендація дисертації до захисту.

Враховуючи актуальність теми, достовірність одержаних результатів, наукове і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях, дисертаційна робота Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення, відповідає вимогам до кандидатських дисертацій.

Рекомендувати дисертацію Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 20 – аграрні науки та продовольство за спеціальністю 204 – технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, до захисту в Спеціалізованій вченій раді.

Загальний висновок

Дисертаційна робота аспіранта Вугляра Василя Сергійовича на тему: «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» в загальному є завершеним, виконаним автором самостійно науковим дослідженням, що в достатній мірі характеризується науковою новизною. У роботі містяться положення, сукупність яких дає можливість розв'язати низку наукових і практичних завдань. Наукові положення, висновки й рекомендації в дисертації є

обґрунтованими та базуються на достовірному матеріалі. Їх науковим підґрунтям є сучасні теоретичні й практичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених.

Результати досліджень використовуються у практичній діяльності вітчизняних господарств та в навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету. Прикладна цінність проведеного наукового дослідження підтверджується практичним впровадженням досліджуваної кормової добавки в господарстві.

В цілому дисертаційна робота відповідає вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінетом Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Вугляра В. С. дисертаційна робота «Продуктивність, перетравність корму та якість м'яса свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки» рекомендується для подання до розгляду в спеціалізовану вчену раду.

Результати відкритого голосування

«за» – 15 осіб;

«проти» – немає;

«утримались» – немає.

Голова міжкафедрального семінару,
доктор сільськогосподарських наук,
професор кафедри ветеринарії, гігієни та
розведення тварин

Р. А. Чудак

Секретар
кандидат сільськогосподарських
наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни
та розведення тварин

Ю. М. Побережець

Особистий підпис
засвідчую

Головний відділ
кадрів ВНАУ

А. А. Красноселова